

VÄLIKYSYMYS 2/2004 vp

Hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus ja työllisyys

Eduskunnalle

Jäätteenmäen-Vanhasen hallitukselle tuli juuri ikää yksi vuosi. Hallituksen aloittaessa taivaan oltiin täysin yksimielisiä siitä, että hyvinvointivaltion rahoituspohja pettää, mikäli työllisyysastetta ei saada tuntuvasti nostettua. Hallitusohjelmaan kirjattiin tämän vuoksi lupaus sadantuhannen uuden työpaikan luomisesta tällä vaalikaudella. Se nostaisi työllisyysasteen silloisesta noin 67 prosentista noin 70 prosenttiin, ja seuraavalla vaalikaudella työllisyysasteen pitäisi nousta edelleen 75 prosenttiin.

Parhaillaan eduskunnassa käsiteltävänä olevasta vuosien 2005—2008 kehyksiä koskevasta hallituksen selonteosta käy ilmi, että työllisyys tavoitteeseen ei enää uskota. 100 000 uuden työpaikan tavoite on karannut hallituksen käsistä, ja siitä on luovuttu. Kehyksen perustelumuistiossa on todettu, että työllisyys lisääntyisi vain noin 30 000 henkilöllä. Tässäkin on tekemistä. Tilastokeskuksen tuoreiden tietojen mukaan työelämän ulkopuolelle siirtyi vuodessa lähes 40 000 ihmistä. Työvoiman ulkopuolelle siirtyi ennen kaikkea naisia, joista monet luopuivat työnhausta ja jäivät kotiin.

Samaan aikaan työllisten määrä väheni 13 000 hengellä, mikä pudotti työllisyysasteen maaliskuussa 65,8 prosenttiin. Työpaikat ovat vähentyneet erityisesti teollisuudessa ja maataloudessa. Työpaikkojen määrä kasvoi julkisissa palveluissa, liikenteessä ja rakentamisessa.

Vuonna 1993, laman pahimpana vuonna, tois-sä oli kaksi miljoonaa ihmistä ja kolme miljoonaa oli työvoiman ulkopuolella. Sataa töissä olevaa suomalaista kohden oli toisin sanoen 150

henkilöä, jotka eivät olleet töissä. Hyvinvointipalveluiden rahoitus kriisiytyi, ja valtio otti velkaa 1 000 markkaa (160 euroa) jokaista suomalaista kohden kuukaudessa siitäkin huolimatta, että menoja karsittiin kovalla kädellä. Vuonna 1990 elatussuhde oli 1, eli sataa työssä käyvää kohden oli sata työelämän ulkopuolella olevaa. Nyt töissä on 2,3 miljoonaa ihmistä ja 2,8 miljoonaa on työvoiman ulkopuolella. Sataa työssä käyvää kohden on 120 henkilöä, jotka eivät ole töissä. Menojen ja etuuksien kasvun hillinnän ansiosta valtiontalous on vielä suurin piirtein tasapainossa.

Elatussuhde on kuitenkin heikkenemässä, kun suuret ikäluokat ovat pian siirtymässä eläkkeelle. Eläkeikäisen väestön määrän on arveltu kasvavan puolella miljoonalla hengellä nykyisestä vuoteen 2030 mennessä. Saman ajanjakson aikana lasten ja nuorten määrän arvioidaan vähenevän 200 000 hengellä. Työvoiman ikääntyminen on yleinen ongelma EU-maissa, mutta Suomessa ikääntyminen on nopeampaa kuin EU:ssa keskimäärin. Veronmaksajia on jäämässä jäljelle entistä vähemmän tilanteessa, jossa tulonsiirtoja saavia on entistä enemmän.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Hallitus on toistaiseksi epäonnistunut täysin työpaikkojen määrän lisäämisessä Suomeen. Suomalaisen hyvinvointi-

yhteiskunnan kestävä rahoitus edellyttää työllisyysasteen nostamista nykyistä selvästi korkeammalle tasolle. Erityisesti tämä korostuu työikäisen väestön määrän kääntyessä laskuun ja ikäänty-

misen kiihtyessä. Miten hallitus aikoo turvata elatussuhteen kehityksen, kääntää työllisyyskehityksen kasvuun ja taata hyvinvointiyhteiskunnan kestävän rahoituksen?

Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 2004

Irina Krohn /vihr
Satu Hassi /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Ulla Anttila /vihr
Merikukka Forsius /vihr
Janina Andersson /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Anni Sinnemäki /vihr
Heidi Hautala /vihr
Osmo Soininvaara /vihr
Rosa Meriläinen /vihr
Tuija Brax /vihr
Tarja Cronberg /vihr
Jyrki Kasvi /vihr
Ben Zyskowitz /kok
Anne Holmlund /kok
Timo Seppälä /kok
Jari Vilén /kok
Lasse Virén /kok
Pertti Hemmilä /kok
Irja Tulonen /kok
Jan Vapaavuori /kok
Ahti Vielma /kok
Paula Risikko /kok
Petri Salo /kok
Sari Sarkomaa /kok
Arto Satonen /kok
Tapani Mäkinen /kok
Tuija Nurmi /kok
Reijo Paajanen /kok
Maija Perho /kok
Esko Kurvinen /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Jari Koskinen /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Leena Harkimo /kok
Lyly Rajala /kok

Ville Itälä /kok
Suvi Lindén /kok
Jyri Häkämies /kok
Raija Vahasalo /kok
Martin Saarikangas /kok
Jyrki Katainen /kok
Marjukka Karttunen /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Olli Nepponen /kok
Kalevi Lamminen /kok
Martti Korhonen /vas
Suvi-Anne Siimes /vas
Markus Mustajärvi /vas
Outi Ojala /vas
Annika Lapintie /vas
Matti Kauppila /vas
Mikko Kuoppa /vas
Erkki Virtanen /vas
Unto Valpas /vas
Minna Sirnö /vas
Iivo Polvi /vas
Mikko Immonen /vas
Veijo Puhjo /vas
Anne Huotari /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Matti Kangas /vas
Kari Uotila /vas
Päivi Räsänen /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Bjarne Kallis /kd
Sari Essayah /kd
Leena Rauhala /kd
Raimo Vistbacka /ps
Timo Soini /ps
Tony Halme /ps